



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

In die Circu[m]cisionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

In die circumcisionis

plurimam sanguinis dari pncipat' ecclie. pferat extrane'. Tertio qz fuit suffic' bnfic' al's d'otar' bnfic'at'. ex pmissioe matris xpi. Quarto qz fuit vir magie p'ceptati onis. p'elatio at' d'istrabit a p'ceptatoc.

Sexto uidentum est

q' sit differ'ia in' sig' dilectiois xpi ad petz et iohannē. Ubi notādū q' sic de' diuersos scōs p'destinat ad diuersos g'd' gl'e sic et di uersa merita p' diuersos g'd' gr'e p'uidet. et hic ē q' sūma dei p'fectio cū nō possit p' ean dē creataz suffic'it' oñdi. p' gr'as s'ctutes et naturales p'fectōes oim rez potissime at' p' s'ctutes et merita scōz p'fecti' oñdi. Req'rit' g' diuersitas effectū ad diuinaz p'fectioez oñdēdā. Qu' at' illi duo apl' s'cent duo p'n cipalia exercitia i' eccl'a. s'z sint diuersa. sc'z vi tā actiua et p'ceptatiua. et p' d'ns diuersa p'z mia. seq' q' merito distinctio sig' dilectionis xps oñderit. v'p'ute sig' suauitatis iohanni p' quē uita brā signat'. et sig' austeritatis petro p' quē status h' vite et stat' meriti optie sc'at' Martiriū g' et cura pastoral' Petri decet. Iohannē s'z suauitas p'ceptatiōis et p'fer uatio ab ignominiosa et crudeli morte. Nā ei dictū ē. Sic eū uolo manere. Nos ergo imitātes e' p'facta. sequētes eū in exēplo ca/ sitatis. possidebim' uitā eternā. Ad quam nos p'ducat p'z et fili' et sp'ūs sc'ctus. Amen.

In die Circumcisionis.

Sermo. XII

Quatuor est nomen

ei' ihs. Lu. ij. Quis dei filius fm imēstratē sue diuine eēntie deo p'z manēs eōeql' sit inoiabil' et ineffabil'. ita ut a nob ad plenū nec effari seu eloq' s'bis hūa nis possit. ut dicit D'yo nist' li. de di. noibo. ca. viij. Uñ Eccl'i. xviij. d'z. Virtutē magnitudinis ei' q's enarrabit. Et Job. xxij. Nō ei hūano sensu loq'ndū ē de deo. de p'se. di. ij. In xpo. Et h' nomē dei a p'pha d'z Adonay qz ineffabil'. Exo. vi. Et admirabile. Judi. i. xij. Tamē ip'e fili' dei fm formā hūane substantie in q' nob apparuit filis pie existit noiabilis. Docēt ex mag' misericōia sua nob videt' p'cessum. qd' antiq's p'ib' fuerat iuste denegatū. Iuxta illud Lu. x. Multi reges et p'p'e uoluerūt h'c uidere q' uos uidet' et nō uider' et audire q' audist' et nō audier'. Sic igit' illis salus fuit tm' p'missa. s'z nob

exhibita. ita nomen filij d'i p' quē nra salus facta est pus eis in ymbra p'missuz. nobis aut' p'sentialiter ostensum. Hinc est q' angelus Marie nūciās p'ceptōz filij dei. nūciā uic' pariter et impositiōez nois salutiferi. ut d'z Math. i. et Luc. i. Hinc et ipi parentes xpi ex legis obseruātia circūcidētes puerū uocauerūt nomē eius ihs. ut dicit' s'ba no stri themas. Uocātū est inq't nomen eius ihs. Circa istud nomē sanctissimū tria sūt p'siderāda. Primo q'nti honoris et excellētie sit istud nomē. Secōdo q'nti amoris et be nivolētie sit istud nomē. Tertio q'nti valo ris et omipotentie sit istud nomē. Et certe si uolum' p'ut debem' ad ista tria respōdere. Istud dignissimū nomē ē sūmū honoris et ex cellētie. summe dilectiois et beniuolētie. sū me fortitudinis et potētie. Quantū ad hono ris excellētiā mirabiliter reuerend'. quia istud nomē est sup' omē nomē. Philippē. ij. Quantū ad amoris beniuolētiā est arden ter diligendū in ps. Aspice in me et misere re mei. fm iudiciū diligentū nomen tuum. Quantū ad valoris omipotentia est p'sidē ter inuocandū Jobel. ij. Et ois q' inuoca uerit nomē d'ni saluus erit. Idem Roma noz. r. habetur

Dixi primo q' circa impositi ones h' salutiferi nois p'siderandū est q'nti honoris et excellētie sit istud nomē. Ubi querit' q'nta sit eius honoris dignitas et excellētia. Respondet. Reuera fuit tantū honoris et excellētie q' ne q't certe eloq' hūanis s'bis. Est em' sup' om ne nomē ut dicit' apl'us. Et q's rogo maior honor. aut excellētia dignior excogitari p' q's hoiez dici deū et ueraciter esse. Docēt istud est h' nomē ihs. qd' donauit de' p'z d'no nro ihu xpo filio suo. et h' donatōne p' grām fm hūanā naturā. ut exponit Aug'. Uñ dona uit nomē illi. s' homini xpo p' grām uisionis nō adoptiois. nomē qd' est sup' omē nomē. h' nomē. s. de'. ut scz ille q' est hō dicat' deus Sic exponit Bozra sup. j. eplaz. ad Phil. ij. Que etiā excellētia maior p' inueniri q's q' ei incurret omē genu. celestiu' terrestriu' et infernoz. i. angeloz hoim et demonū. Uñ fm canones statuit. ut omis audito h' noie ihs in eccl'a s'ctat' genua. et inclinēt capita sua. Dō. p'ch dolor a multis pl'az eccl'iaz. sic et alijs i' q'bz lucz aiaz p'sistit negligit'. Et p' isto sciendū q' xps uoluit sibi nouū nomen

imponi iuxta illud pphete. Vocabitur tibi
nomen nouū qd os dñi noiauit. Isa. lxxij. Lu
cius rō est. Solent eis em hoies noua no
mina assumere triplici rōne. Quidā rōne
adepte dignitatis. Quidā rōne celande ve
ritatis. Et quidā rōne patrie pbitatis.
Rōne adepte dignitatis omnis psona q crea
tur in papā eligit sibi nomē suū nouū. Et
nomen tale qd virtutē bonitatē r modestā
representat. Quasi di. qd litera q fuerā sub tē
poribz retroactis rigidus vel iniustus negli
gēs aut seuer⁹. ero deinceps pietate mode
stus r rect⁹ p̄tute. Sz rōne celāde vitas so
lent nōnulli noua noia sibi assumere. r ma
gine tales q intrāt regnū in q dominātur
inimici eoz. tūc solēt tales statū suū celare.
r se extraneo noie noiare ne eoz p̄ditio ali
is innotescat. Tertio rōne patrie pbitatis.
Sicut **Daul⁹** torquar⁹. Iste em fuit qui
dam roman⁹. et dicebat lucius **Daulius**
quē cū quidā galli⁹ ad singulare certamē
puocasset. cū eo aggressus ipm occidit. Et
torquē auream quā in collo gestabat aufe
rens sibi imposuit. A q facto nomen torq
ti tam sibi qz poster⁹ p̄fuit. Sic etiā ppter
auctam magnifice romanā rempublicam
Octauian⁹ dicebat **august⁹**. Propter istas
tres rōnes deuit xpm dei filiū nouiter in
carnatū sibi assumere nomē nouū. Primo
nāqz creat⁹ fuit tāqz apli⁹ siue summ⁹ pon
tifer. r caput eccle fm humanitatē. Ephe. j.
Ipm dedit caput sup omnē ecclāz que est
corpus eius. Ad Hebre. iij. dz. Considera
te aplm r pontificē p̄fessōis nostre iesum.
Fuit autē multū rigidus ante in nafa di
uinitatis. qz tūc erat de vltionū dñs. in h
aut noie **Iesus** voluit future sue clemen
tie designare modestiaz. vt de cetero dica
deus misericordiaz r totius consolatiōis
Secōdo qz ipē intrauit in mūdū istū co:po
raliter. in q erant demones q grauitē sibi
inimicabant. Voluit ḡ se ab eis occultare
ne dephenderet. vt latere posset pncipes et
potestates tenebrāz harū. Tertio ratione
patrie pbitatis. quā fecit sanguine pprio
redimedo genus humanūz. Unde statim
effuso sanguine modico in circūcisione qui
fuit qsi pign⁹ r arra cōplete redemptōis fu
ture impositū sibi fuit istud nomen nouū
Iesus. qd est nomē honoris r maxime ec
celstie. Ex quo nomine xpus dñs glorio
sus est in toto orbe terrāz. et h merito. **Hā**

sicut dicit **Dolgoth** sup libzū **Sapientie**
cap. ij. Fama hominis dupliciter diuulga
tur ad mltoz. Primo p altitudinē magno
rum statūū. Secōdo p magnitudinē bono
rum opez. Propter pmū reges r pncipes
et omnes generaliter potentes magis sunt
noti qz alie psonē puatē. Propter secundū
legimus apud veteres q psonē q mira et
magna fecerunt et multū vtilia reipublice.
nō solum in memoria diuturna fuerūt sed
sicut dñi venerati sunt et dñi nominati sunt
Unde liber dicitur est **bachus**. id est. deus
vini. quia pmū vinū colere docuit. Et mi
nerua dicitur dea. quia oleum inuenit. Sic
dicit **Augustin⁹** libro. xvij. de ciuitate dei.
caplo. ix. Isto modo dei filius r rōne ma
gni status debuit diuulgari in toto orbe.
quia de⁹ verus erat p naturā. et potēs r di
ues in omnes. r rōne magnoz opez. qz ma
gna et mirabilia fecit in celo et in terra r in
mari. Sicut patet ex discursu euangelij.
Unde **Matth. viij. Qualis est hic**. quia
venti et mari obediūt ei. Et **Johannis. iij.**
dixit **Nicodem⁹**. Nemo potest hec signa fa
cere que tu facis. Hoc p̄fessus est **Johan
nes baptista** corā discipulis suis **Johan. j.**
dicens. Qui de celo venit super omnes est.
Ecce nomen honorabile et excellens est.
quia super omnes fm apostolum.

Dixi secundo q circa iposi
tionē huius
salutiferi nomis considerandū est qnti sit
amoris r beniuolentie. Et certe in h nomi
ne quicqz est. totū est pietatis r clementie.
totū est desiderabile. totū amabile. Unde
Isa. lxxij. dz. Nomen tuū et memoriale tu
um in desiderio anime mee. Et quomodo
nō ē desiderabile quod omibz est salutifer⁹
et vtile. Non est em aliud nomen sub celo
datū hominibz i quo oporteat nos saluos
fieri. Hinc ppheta dicit. Vocabitur nomē
eius **emanuel**. quod est. nobiscū deus. qd
vtiqz pietatē insinuat. vt dicit **Bern⁹**. super
cantica sermone. lxx. Hinc est q ppter vbiqz
diffusum amorē xpi ad homines dicit spō
sa in canticis. Oleum effusum nomen tuū
ideo adolescentule dilexerūt te nimis. **Lā
ticoz pmo.** Quod **Bernhardus** exponēs
dicit. Nomen ihu amabile oleo comparat
ppter tria. Oleum em lucet. pascat. et vngit.
et fouet ignem. nutrit carnē. lenit dolorē

In die circumcisionis

Est et vltimo lux cibis et medicā. que tria sunt valde desiderabilia cuiuslibet homini. Hec autem tria facit nomen christi. quia lux est predicatū in sermone. Pascit recogitatum in affectione. Lenit et vngit in inuocatione. Ista tria facile est videre. Nam vnde tanta et tam subita fidei lux in toto orbe nisi de predicato nomine Jesu. Nonne in nominis huius luce vocauit nos in admirabile lumen suum. sicut dicit apostolus. Fuit enim aliquando tenebre. nunc autem lux in domino. Hoc denique nomen portabat Paulus coram regibus et gentibus et illuminabat patriam. Actū. Unde ipse clamabat adesse lucem dicens. Hoc precessit dies autem appropinquauit. Abijcimus ergo opera tenebrarum et induamur arma lucis. Hec solū lux huius nominis mentes illuminat. sed etiam corpore. quia multos etiam cecos corporaliter illuminauit. Sicut de ceco nato Johānis. Non solū autem est lux. sed etiam cibus est hoc nomen. Totiens enim confortatur homo quotiens de eo recordatur. Nichil enim ita mentem cogitatis de bono impinguar. nichil ita exercitatos reparat sensus. virtutis roborat. vegetat mores bonos atque honestos et castas fouet affectiones. Unde dicit Bernardus. Quid est omnis cibus si non isto oleo infunditur. Insuper si non isto sale conditur. Si scribas. non sapit michi nisi ibi legero Jesum. Si disputas aut conferas. non sapit michi nisi sonuerit michi Jesus. Jesus mel in ore. in aure melos. in corde iubilus. Non solū autem est cibus sed etiam medicina. Dicit enim Bernardus. Tristatur enim aliquis vestrum. veniat in cor eius Jesus. et inde saliat in os. et inde ex ore nomen luminis. nubilum anime defugit. redit serenus. Labitur quis in crimen. currit in super ad laqueum mortis desperando. nunc si inuocet nomen vite. confestim respirabit ad vitam. Induratur quis corde. torpet et languet accidia. siccatur la crimis. continue omnia defugiunt. et fons lacrimarum erumpit. Palpat quis. trepidat in periculis. inuocet nomen virtutis statim fiduciam prestat. depellit metum. Estuat quis in dubijs. fluctuat animo. statim inuocato isto nomine emicat certitudo. et generaliter omni deficienti ad inuocationem huius nominis adest fortitudo.

Nichil enim ita tre impetum cohibet. superbie tumorem sedat. sanat linoris vulnus. restringit fluxum luxurie. extinguit libidinis flammam. sic temperat auaricie. et totius dedecoris fugat pruriginem. Ista enim ut dicit Bernardus omnia effugatur. cum homo proponit ante oculos mentis hominem Jesum mitem. humilem. benignum. sobrium. castum. misericordem. et omni bonitate et honestate conspicuum. Inquit Bernardus ubi supra. Propter tot et tantas utilitates corporales et spirituales sancti martires apostoli et confessores virgines et vidue dilexerunt desiderio toto istud nomen. Paulus multum dilexit istud nomen. quingentis vicibus ipsum in suis epistolis nominauit. decollatusque ipsum ter nominauit. Hoc dilexit ardentius Ignacius martyr. qui inter tormenta coram paganis incessanter clamauit Jesus christus. Unquam quereretur quare totiens cum nominaret. Respondit quod intantum sit hoc nomen radicatum in corde suo quod nullis tormentis inde possit eradicari. Quod et factum est. Nam occiso eo cor eius diuiserunt. inscriptum in singulis partibus inuenerunt aureis litteris Jesus christus. Hoc nomen dulcorauit apostolorum passionem et tormenta diuersa. De quibus dicitur. quod ibant gaudentes a conspectu concilij. quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumelias pati. Actū quanto. Unde Bernardus super cantica sermone. xvi. in fine exclamando dicit. O nomen preuaue et predulce. O nomen preclarum et preexcellentum et superexaltatum in secula seculorum. Decille.

Dixi tertio quod circa impositio nem huius nominis considerandum est quanti sit valoris et omnipotentie. Tanti autem fortitudinis et potentie est istud nomen. quod nichil nocuum nihil dyabolicum. nichil fantasticum potest resistere. si digne contra demones proferatur. Unde dicitur Darci vltimo. In nomine meo demonia eiciunt. linguis loquentur nouis. serpentes tollent. et si quid mortiferum biberint non eos nocebit. Legitur de quodam gentili. Quod antequam fuisset ad fidem nostram conuersus. demones cum frequenter corporaliter preberabat. Iste autem ad presidium cuiusdam sancti viri in quatuor angulis lecti sui fecit hoc nomen

scdm̄ inscribi. Demones at̄ q̄rēs camerā i
traueſt. ſtātes a remor̄s dixer̄t. Diſcedite a
ihu. ſz ad lectū nullaten⁹ appropinq̄re po
tueſt. Ille puerſus de nouo ſepſit h̄ nomē
ihs. z ad quandā lanceā appēdit. Quorēs
at̄ ad eū accedere volebāt. toties lanceā il
lā eis obiecit. Et ſic ab eis fuit liberat⁹. Cū
de ip̄o ſificat illō Jobel. ij. Dis q̄ inuoca
uerit nomē dñi ſalu⁹ erit. Virtute etiaz h̄
nois bt̄is Dyoniſi⁹ fuit cōuerſus. Nā ſic
refert mḡ h̄iſtoriaz ſup act⁹ ap̄loz. Cum
Paul⁹ diſputaret athenis cū Dyoniſio. oc
currit eis in via ceo⁹. Ad quē dyoniſi⁹. Si
dixeris huic ceco vt videat in noie ihu xp̄i.
ego ſtatim credā. Sz ne vtar̄ magis ſybis
ego tibi hāc ſyboz formā ſcribā. Qui pau
lus. At ois tollat ſuſpicio. mel⁹ eſt vt tu il
lis ſybis vtar̄. Qd̄ cū feciſſ. Dyoniſi⁹. ſubi
to illumiat⁹ eſt ceo⁹. Quo viſo ip̄e fuit puer
ſus. Et p̄miſſis pz q̄ iſtud nomē b̄ndictū
multipliciter eſt a nob̄ tractandū. Primo
em̄ eſt ardēter diligendū. p̄ ſuā vtilitatez.
Res em̄ vtil⁹ diligit. Et qd̄ vtil⁹ ſalutē i h̄
noie. Cū Lu. j. Vocabis nomē e⁹ ih̄m. qd̄
interpretat̄ ſaluator. **D**ath. j. Sc̄do ē iugit̄
meditandū. p̄ delectabilitate. in om̄i em̄
ope delectabili ē meditandū. Quid delec
tabili⁹ gl̄a nois h̄. Dan. ij. Glorioſū nomē
e⁹ in ſc̄la. Tertio ē frequēter recitandū. p̄ va
lorē. Quid valid⁹ q̄s refugiu⁹. Prouer. xvij
Turris fortiſſima nomen dñi. Quarto eſt
audacter p̄dicandū. p̄ vitatē. in ps̄. Narra
bo nomē tuū fratrib⁹ meis. Quid ei veri⁹
q̄s eſſe. Ego ſū q̄ ſū. Ero. ij. Quinto eſt p̄fi
dēter inuocandū. p̄ neceſſitate. Dis ei q̄ in
uocauerit nomē dñi ſalu⁹ erit. Ro. x. Sexto
eſt mirabiliter verendū. p̄ maiestate. Res ei
magna ſolet timeri. Ad Philip. ij. In noie
ihu om̄e genua ſectat̄ celeſtū terreſtriū z i
fernoz. Quid aut̄ ma⁹ om̄ipotēti. Om̄ipo
tēs nomē e⁹. Ero. xv. Septimo ē patiēter
expectandū. p̄ ſanitate. Spes em̄ ē de bo
no ſuſo. Ps̄. Expectabo nomē tuū qm̄ bo
nū eſt. Quid at̄ mel⁹ ſūmo bono qd̄ ē xp̄s.
Qd̄ bonū nos p̄ſeq̄ facere dignet̄ idē dñs
n̄r ih̄s xp̄s. cui⁹ nomē b̄ndictū in ſecula ſe
culoz. Amen.

De tribus regibus.
Sermo. XIII

Qui est qui natus
est rex iudeoz. **D**ath. ij. Sic dicit

Drige. ſup libz nūeroz om̄l. r̄ij. z. xv. Be
nus triū magoz q̄ bodie xp̄m adorauerūt
in p̄tib⁹ oriēs z i terra Deſopotamie ſer̄
vigere. Qui deſc̄pta h̄ntes ap̄d ſe oia q̄ p̄
p̄herauerat balaā. etiā h̄ habuerūt ſcriptum
q̄ oriel ſtella ex iacob. z exurget bō de iſrl.
Deſc̄pta habebāt magi ap̄d ſemetipſos.
Et iō qm̄ nar⁹ eſt ih̄s agnouerūt ſtella z itel
lecerūt adipleri p̄phetiaz magi ip̄i q̄ plus
iſrl q̄ ſctoz. p̄heraz audire ſyba p̄rempſit.
Illi ḡ ex his tm̄ q̄ Balaā reliq̄rat agnoſcē
tes adēſſe tps. venerūt et requiſierūt. Ubi eſt
q̄ natus eſt rex iudeoz. Circa iſtā inq̄ſitōz
ſc̄iſſimā. tria nobis occurrūt p̄ſideranda.
Primo q̄ ſūt q̄ xp̄m debēt q̄rere vt inueni
ant. qz tres reges. Sc̄do quō debēt q̄rere.
qz his ſybis. Ubi ē q̄ nar⁹ eſt. Tertio ſub q̄
conditiōe chriſtum debent requirere. quia
ſub ſpecie magnifica. ibi. rex iudeozum.

Dixi primo q̄ circa iſtam in
quiſitōz ſanc̄iſ
ſimā. Primo p̄ſiderandū ē q̄ ſūt q̄ xp̄m de
bēt q̄rere vt inueniāt. qz tres reges. ſicōr̄ i
p̄ncipio euāgelij. Et p̄ iſto ſc̄dū q̄ de que
rētib⁹ xp̄m tria dicūt. Pr̄io qz erat magni
ſtat⁹ z dignitat⁹ excellēs. qz magi. Sc̄do qz
erat numeri cōp̄rent. qz tres. Tertio qz
venerūt ex pre loci eminetis. qz ab oriente.
Sic ſp̄iāl̄r volētes q̄rere xp̄m vt eū inue
niāt p̄ grām. debēt eſſe p̄mo magni ſtat⁹ z
dignitat⁹ excellēs. vt reges. Tūc aut̄ dicit̄
xp̄ian⁹ rex qm̄ regnum peccati de cozpe ſuo
depulit. z regnū iuſticie p̄uit in membris
ſuis. De talib⁹ regib⁹ dicit̄ Pet⁹. j. Pet. ij.
Vos eſtis gen⁹ electū regale ſacerdotium
Quod verbū dicit̄ Drige. ſup libz nūez
om̄l. r̄ij. de om̄ib⁹ creditib⁹ itelligi eſſe pla
tum. Sp̄ealiter tm̄ illi reges dicūt̄ in eccl̄ia
quē ea q̄ docēt alios ip̄i faciūt. Iuxta illud
Dath. v. Qui at̄ fecerit z docuerit h̄ mag
nus vocabit̄ in regno celoꝝ. Hoc ē dicere.
Dixerit rex in eccl̄ia militātū. Nā qd̄ eſt eſſe
regem niſi magnū in regno. vt dicit̄ Drige.
vbi ſupra. Om̄es ergo qui alios regūt re
ges dicunt̄. Generaliter tm̄ reges dicuntur
om̄s fideles q̄s dñs de⁹ regit et ſenſus mē
tis illuminat. ſp̄s eoꝝ regnū cum iuſticia
tenet. Si autē ſapiētia carnis dñat ſenſui
noſtro. tunc om̄ia turbant̄. nec amplius re
ges dici poſſumus. inquit Drige. ſup libz
Erod. omelia. ij. Et propter hoc ſaluator